

BETEKINTÉS A PEDAGÓGIAI KUTATÁSOKBA A TANÓRAKUTATÁS MÓDSZERÉVEL: A TANTÁRGYI ATTITÚDOK ÉS TANTÁRGYAKKAL KAPCSOLATOS ELŐÍTÉLETEK VIZSGÁLATA

T-12

Nagy Márió Tibor*, **Varga Laura Dominika****, **Győry Dániel****,
Szegvári Vivien**, **Grósz László****

**Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola*

***Szegedi Tudományegyetem*

Kulcsszavak: tanórákutatás; tantárgyi attitűd; tantárgyi előítéletek

A tanórákutatás (lesson study) módszerében nagy oktatásfejlesztési potenciál rejtezik, ami jól illeszkedik a kutatásalapú tanárképzés koncepciójába (Csapó, 2015; Gordon Győri, 2007). A módszer elsajátítása egy magyarországi egyetem tanárképzést végző intézete által szervezett, másodéves tanár szakos hallgatók számára indított kurzus követelményeiben is szerepel. A csoportos hallgatói kutatás a kutatási órák probléma-feltáró kérdőíves vizsgálata volt. A diákok tanuláshoz való hozzáállása mögött számos olyan tényező áll, amely hatással lehet az iskolai teljesítményükre. A tantárgyak kedveltsége általában együttjárást mutat a jó teljesítménnyel (Csíkos, 2000; 2012). Az iskolában eltöltött idő függvényében folyamatosan romlik a tanulók tantárgyi attitűdje (Csapó, 2000). A tanulók többsége meg tudja nevezni a kedvenc és az általa legkevésbé kedvelt tantárgyát. Ez alapján feltételezhető, hogy a tantárgyakkal kapcsolatos érzelmek könnyen előhívható információelemként léteznek a diákok fejében (Csíkos, 2012). A tanulók tantárgyakhoz való hozzáállását és a tantárgyak preferenciája alapján választott későbbi hivatásukat egyaránt befolyásolhatják olyan külső tényezők, mint a családból vett minta vagy a pedagógus személye. A tanári habitus különösen a fiatalabb tanulóknál hat a tantárgyi kedveltségre (Chrappán, 2017). A tantárgyakkal kapcsolatos előítéletek feltárásával jobban megismerhetők a tantárgyi attitűdök mögött húzódó okok és mintázatok (Reardon et al., 2018). Kutatásunk egy kevert módszerű kutatás, melynek célja annak megválaszolása, milyen az egyes iskolai tantárgyak kedveltsége a vizsgált életkori csoportokban, illetve az, hogy milyen tantárgyi előítéletei vannak a kutatásban résztvevőknek. Az online kérdőívet 245 fő töltötte ki három életkori csoportban (felső tagozatos, középiskolás; a középfokú oktatást hat éven belül befejezte). A tantárgyi attitűdök vizsgálata ötfokú intenzitásskálás (1 = egyáltalán nem szeretem/szerettem; 5 = nagyon szeretem/szerettem) kérdőívvel történt, melynek reliabilitása elfogadható (Cronbach- α = 0,70). A vizsgálat nyílt végű kérdéseket is tartalmazott a tantárgyi előítéletekhez kapcsolódóan. Az eredmények alapján a teljes mintán a legkedveltebb tantárgyak közé az idegen nyelvek ($M = 3,63$, $SD = 1,22$), a magyar nyelv és irodalom ($M = 3,53$, $SD = 1,20$), valamint a rajz ($M = 3,44$, $SD = 1,26$) tartozik. A legkevésbé kedvelt tantárgyak közé a földrajz ($M = 2,87$, $SD = 1,26$), a kémia ($M = 2,50$, $SD = 1,34$) és a fizika ($M = 2,41$, $SD = 1,30$). Az azonos tantárgycsoportba tartozó tantárgyak között több esetben is szignifikáns pozitív korreláció mutatható ki a kedveltségben. A vizsgálat kvalitatív részében a kitöltők jelentős része negatív (76%) és pozitív (82%) tantárgyi előítéleteket is említett, ezekben megerősítve a pedagógusok szerepének fontosságát.